

Nya bostäder i Läckeby

Arkeologisk utredning

Läckeby 2:4, Åby 6:2, Åby socken, Kalmar kommun, Småland

Kenneth Alexandersson

KALMAR LÄNS MUSEUM
Arkeologisk rapport 2009:20

Nya bostäder i Läckeby

Arkeologisk utredning

Läckeby 2:4, Åby 6:2, Åby socken, Kalmar kommun, Småland

Författare	Kenneth Alexandersson
Copyright	Kalmar läns museum
Redaktion	Per Lekberg, Seija Nyberg
Kartor	Publicerade i enlighet med tillstånd 507-98-2848 från Lantmäteriverket
Förlag	Kalmar läns museum
ISSN	1400-352X

Abstract

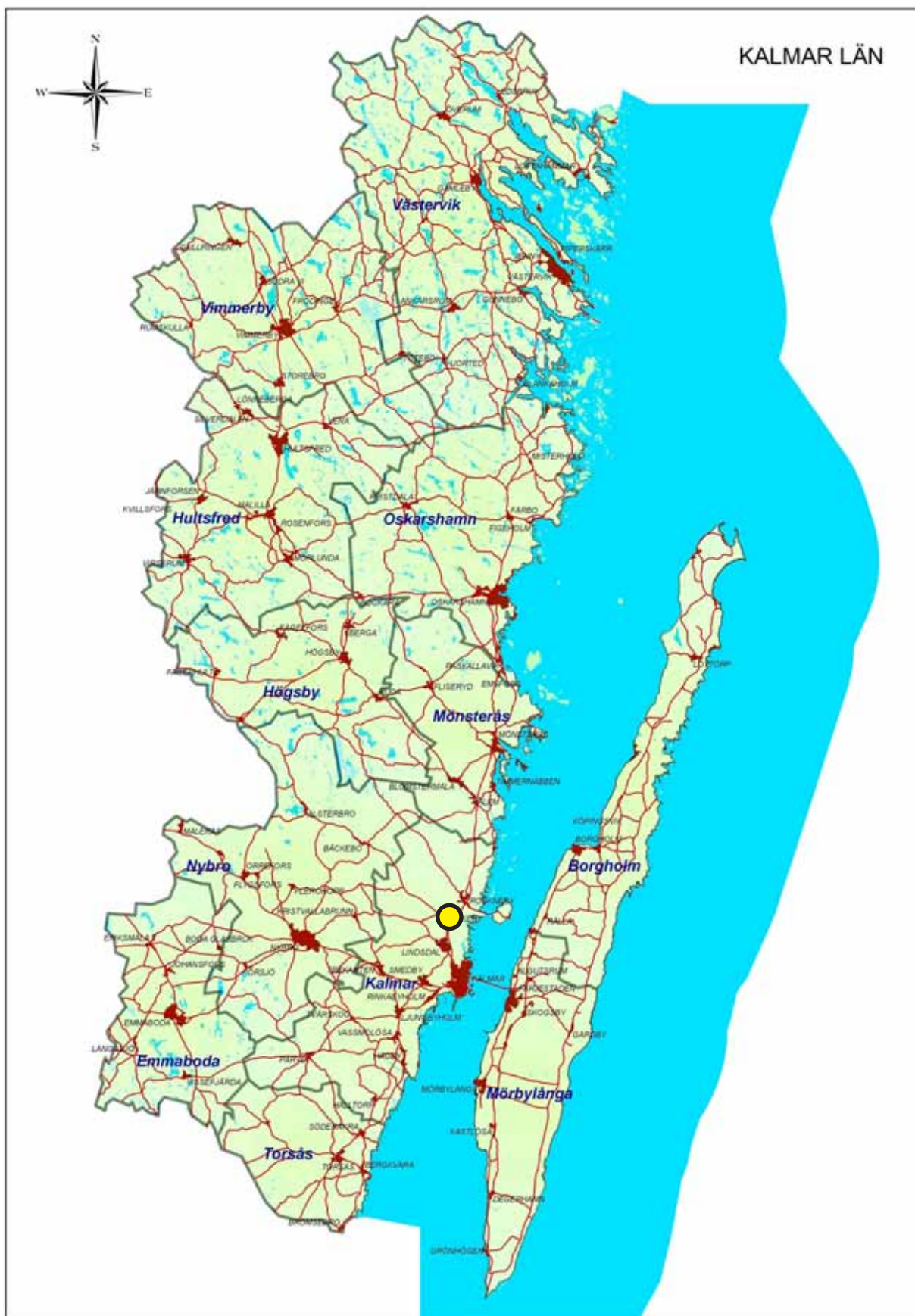
Keywords: SE Sweden, Läckeby, Åby parish, Kalmar County, Archaeological survey

During two days in December 2008 Kalmar county museum perform an archaeological survey at Läckeby 2:4 and Åby 6:2. In the area over 1200 meters of test trenches were dug with a mechanical excavator. In the forested area ten test pits were examined.

The only archaeological feature that was uncovered during the survey was a sooty patch. A small concentration of scattered flint was observed in a cultivated nearby field. Kalmar County museum recommended no further archaeological research in the investigation area.

Innehåll

Nya bostäder i Läckeby	3
Sammanfattning.....	7
Inledning.....	9
Topografi och fornlämningsmiljö	11
Utredningens utförande och resultat.....	12
Sammanfattning.....	13
Referenser	14
Tekniska och administrativa uppgifter	15

Karta över Kalmar län med undersökningsområdet markerad.

Sammanfattning

Med anledning att Kalmar kommun skulle göra ändringar i detaljplanen över området, Läckeby 2:4 och Åby 6:2, genomförde Kalmar läns museum en särskild arkeologisk utredning. Fältarbetet utfördes under två dagar i december 2008.

Vid utredningen grävdes 1200 löp-meter schakt i åker- och gles skogsmark. I mer svårtillgänglig terräng undersöktes

10 kvartsmeterrutor. Det enda arkeologiska lämning som framkom vid undersökningen var en sotfläck i områdets nordvästra del. I en öppen åker i anslutning till undersökningsområdet noterades slagen flinta i ploglagret.

Kalmar läns museum rekommenderar inga vidare arkeologiska arbeten inom utredningsområdet.

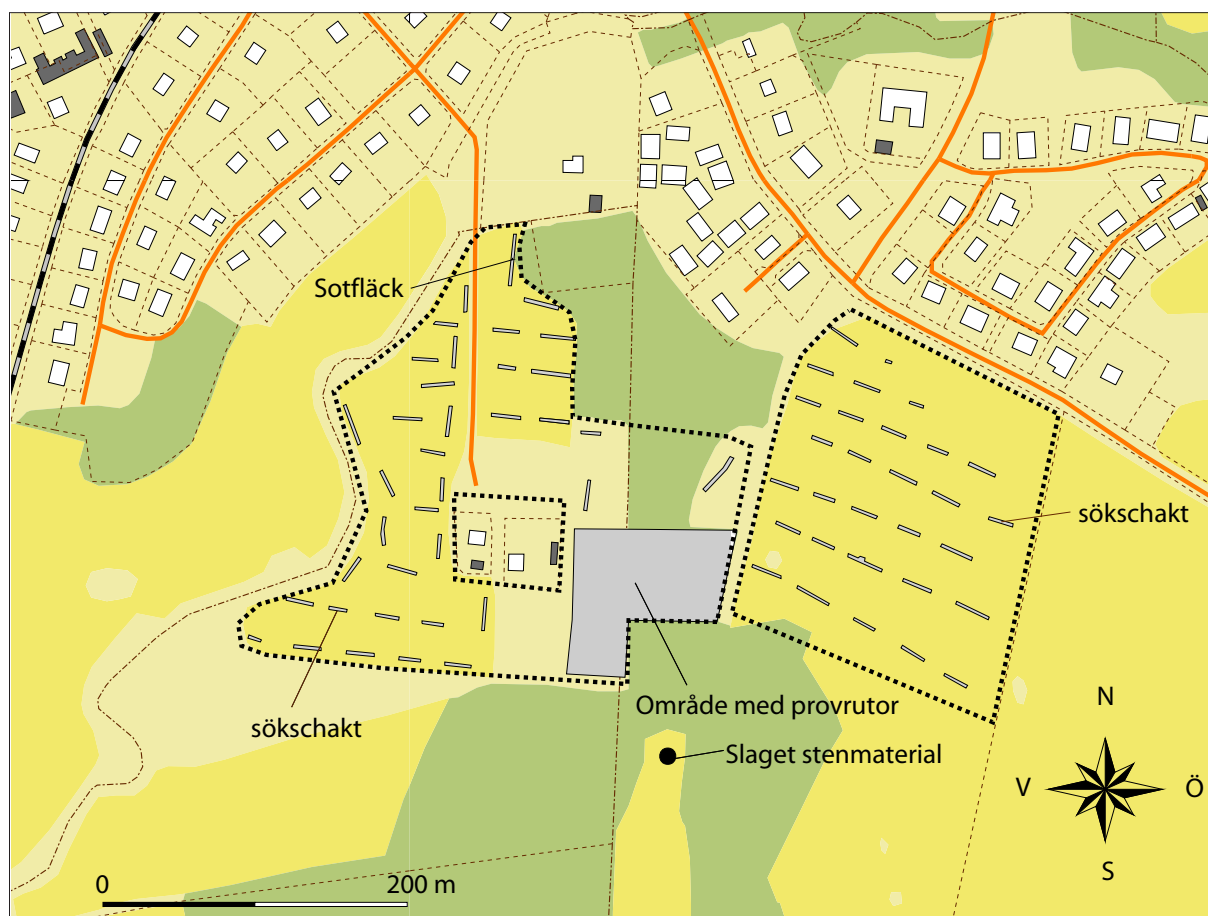

Bild 1. Utredningsområdet med de undersökta schakten och områden med provrutor.

Inledning

Med anledning av att Kalmar kommun planerar att göra detaljplaneändringar inför anläggandet av nytt bostadsområde genomförde Kalmar läns museum en särskild arkeologisk utredning på fastigheterna Läckeby 2:4 and

Åby 6:2 under tre dagar i december 2008. Utredningen genomfördes huvudsakligen med hjälp av maskindragna sökschakt, vilka kompletterades med ett 10-tal kvartsmeterrutor där marken var skogbeväxt eller svårtillgänglig.

Bild 2. Utredningsområdet i förhållande till tidigare strandlinjer. Det blå fältet representerar vattennivån ca 5000 f.Kr. Den streckade linjen visar vattennivån ca 1500 f.Kr. Kartan visar att utredningsområdet ligger i ett område som präglats av förändring. Under perioden 5000-1500 BC har vattenytan dragit sig tillbaka över området och nya förhållanden har hela tiden skapats vid Åbyåns mynningsområde. Liknande förhållanden brukar ofta innebära att det finns rikligt med förhistoriska lämningar (strandlinjerna efter Svensson 2001).

Topografi och fornlämningsmiljö

Området runt Åby – Läckeby är rikt på förhistoriska lämningar, i tid sträcker de sig från mellanmesolitikum in i vikingatid. Under senare delen av äldre stenåldern (runt 4000-5000 f.Kr.) finns en kraftig koncentration av trindyxor i området. I Nils Åbergs sammanställning från 1923 finns totalt 145 kända trindyxor från Åby socken (Åberg 1923:31). Vid laguner och många åmynningar längs Mörekustens finns ofta fyndrika senmesolitiska/tidigneolitiska lokaler (Alexandersson 2001). Ser man till den kända fornlämningsbilden vid Åbyåns mynningsområde finns det idag inga kända större boplatser

Ca 600 m sydväst om undersökningsområdet, uppströms Åbyån, genomförde Kalmar läns museum under senhösten 1992 en arkeologisk slutundersökning (Raä 121:1, 150:1). Undersökningen föranleddes av att en ny bro skulle byggas över Åbyån. Vid undersökningen tillvaratogs ett rikt fyndmaterial som huvudsakligen daterades till järnålder. I området fanns ett

kulturlager som täckte en ca 1000 m² stor yta. I lagret, som vattensållades, framkom bl.a. ett par silvermynt, ett 30-tal glaspärlor och ca 250 keramikfragment. På norra sidan om ån framkom rikligt med järnframställningsslagg vilket tyder på att det förekommit både framställning och smide av järn på platsen. De järnföremål som tillvaratogs utgjordes av spikar, knivblad, eldstål, ringar, bältesspanne och båtnitar. Ner mot ån kunde det också konstateras att det fanns rester efter en kraftig strandskoning (Källström 1993). Det samlade fyndmaterialet och stenskoningen påminner om de lämningar som framkommit vid Binga sydväst om Hossmo. Lämningarna vid Hossmo har tolkats som rester efter en handelsplats (se Having 2001), något som även förefaller rimligt för lämningarna vid Åby. Utöver den ovan beskrivna lämningen är järnåldersfynden i området få trots att ortsnamnen Åby och Läckeby antyder att bosättningen i området vilar på gamla grunder.

Utredningens utförande och resultat

Stora delar av utredningsområdet lämpade sig väl för att undersökas med hjälp av sökschakt. Vid den särskilda arkeologiska utredningen drogs sammanlagt 65 schakt med en sammanlagd längd av totalt ca 1200 löpmeter. Den enda förhistoriska lämning som framkom i schakten var en sotfläck, i områdets norra del. Det är rimligt att tänka sig att sotfläcken representerar ytterkanten i ett aktivitetsområde som i huvudsak ligger på inom det högre belägna parti som ligger utanför undersökningsområdet.

I de centrala delarna av området återfanns ett skogsparti som inte var möjligt att undersöka med hjälp av sökschakt, här grävdes istället ett tiotal kvartsmeterrutor i syfte att identifiera förekomsten av förhistoriska kulturlager eller lösfynd. Vid rutgrävningen framkom några porslinsbitar i de annars fyndtomma rutorna.

Att det förekommer förhistoriska aktiviteter i närområdet visar det slagna stenmaterial som noteras i en angränsande åker (se planinmätning).

Sammanfattning

De förhistoriska aktiviteter som framkom vid utredningsområdet var mycket sporadiska, en anläggning. Det finns enligt Kalmar läns

museum inget som föranleder några vidare antikvariska arbeten inom det nu aktuella utredningsområdet.

Referenser

- Alexandersson, K. 2001 Möre i centrum. Mesolitikum i sydöstra Kalmar län. *Möre historien om ett småland*. E22-projektet Kalmar läns museum. Red Magnusson G. s 111-128.
- Having, E. 2001 Binga-Hossmo. En venedeltida verstdads- och mötesplats. *Möre historien om ett småland*. E22-projektet Kalmar läns museum. Red Magnusson G. sid 553-568.
- Källström, M. 1993 Vikingatida järnhantering vid Åbyån. Kalmar län 1993. Årsbok för kulturhistoria och hembygdsvård. Årgång 78. s 50-59.
- Svensson, N-O. 2001 Strandlinjer och strandförskjutning i Möre. *Möre historien om ett småland*. E22-projektet Kalmar läns museum. Red Magnusson G. s 73-110.
- Åberg, N. 1923 *Kalmar läns förhistoria*. Södra Kalmar län I.

Tekniska och administrativa uppgifter

Länsstyrelsens dnr: 431-4158-08

Kalmar läns museums dnr: 33-336-08

Projektnummer KLM: 08/32

Uppdragsgivare: Peter Wennberg, Kalmar kommun

Landskap: Småland

Kommun: Kalmar

Socken: Åby

Fastighet: Läckeby 2:4, Åby 6:2

Fornlämningsnr: -

Ek. karta: 4G 8f Förlösa

X koordinat: 6294840

Y koordinat: 1530167

M ö h: 8,5 – 12 möh

Fältarbetstid: 2008.11.06 - 2008.11.09

Antal arbetsdagar: 3

Maskintid: 24 timmar (tid för återställning inkluderad)

Personal: Kenneth Alexandersson, Nicholas Nilsson

Fynd nr: -

Fynd: -

Analyser: -

Dokumentation: All dokumentation förvaras på KLM.

Inmätning: Inmätningar är genomförda med Geodimeter totalstation eller GPS. Koordinater och höjdangivelser i rikets koordinatsystem.

Adress

Box 104, S-391 21 Kalmar

Telefon

0480-45 13 00

Fax

0480-45 13 65

E-post

info@kalmarlansmuseum.se